

«نگاہی تطبیقی بہ خدا شناسی اسلام و یہود»

(رویکرد کلامی)

گروہ پژوهشی دین شناسی تطبیقی پیمان غدیر
باصلاحی
امور فرهنگی و تدوین آثار نماز جمعہ جہرم

حجت الاسلام والمسلمین دکتر لطف اللہ دڑگام

حجت الاسلام والمسلمین دکتر محمد عباس زادہ

دکتر حیدر علی میمنہ

سرشناسه : دژکام ، لطف اله ، ۱۳۴۱-

عنوان و نام پدید آورنده : نگاهی تطبیقی به خدانشناسی اسلام و یهود (رویکرد کلاسی) لطف اله دژکام ، محمد عباس زاده ، حیدر علی میمنه

مشخصات نشر : جهرم : پیمان غدیر ، ۱۳۹۰-

مشخصات ظاهری : ۱۴۰ ص-

شابک : ۲-۲۴-۵۴۲۳-۶۰۰-۹۷۸ : ۲۰۰۰۰ ریال

وضعیت فهرست نویسی : فیا

یادداشت : کتابنامه -

موضوع : خدانشناسی - مطالعات تطبیقی

موضوع : خدا (اسلام)

موضوع : خدا (یهودیت)

شناسه افزوده : عباس زاده جهرمی ، محمد ، ۱۳۵۵-

شناسه افزوده : میمنه ، حیدر علی ، ۱۳۴۴-

رده بندی کنگره : ۱۳۹۰ ن ۵۴۲۳-۲/۲ BT

رده بندی دیویی : ۲۹۲

شماره کتابشناسی ملی : ۱۵۱۷۳۵۸

نام کتاب : نگاهی تطبیقی به خدانشناسی اسلام و یهود

مولفین : دکتر لطف اله دژکام ، دکتر محمد عباس زاده ، دکتر حیدر علی میمنه

تهیه و تنظیم : امور فرهنگی و تدوین نماز جمعه جهرم

ناشر : انتشارات پیمان غدیر جهرم

لینوگرافی، چاپ و صحافی: اسوه

نوبت چاپ : اول

سال چاپ : ۱۳۹۰

شمارگان : ۱۰۰۰

قیمت : ۴۰۰۰۰ ریال

آدرس انتشارات : جهرم، خیابان اسد آبادی روبروی داد گستری، انتشارات پیمان غدیر

تلفن : ۰۷۹۱-۳۳۳۰۸۸۷

فهرست

صفحه	عنوان	مقدمه
	بخش نخست	
۳	نگاهی تطبیقی به خداشناسی اسلام و یهود	
۵	یکتاپرستی در آئین یهود	
۹	فصل اول: توحید ذاتی یهود از دیدگاه قرآن کریم	
۱۰	الف - انحراف اندیشه یهود در باب توحید ذاتی	
۱۴	ب - انتقاد قرآن از اندیشه نادرست یهود در باب توحید ذاتی	
۲۴	ج - خلاصه و جمع بندی	
۲۷	فصل دوم: تشبیه و تنزیه یهودی در مقایسه با توحید ناب اسلامی	
۲۹	الف - تشبیه و تنزیه در اندیشه یهود	
۳۴	۱- تنزیه	
۳۷	۲- تشبیه	
۳۹	ب - موضع قرآن نسبت به عقیده تشبیه در بین یهود	
۴۲	ج - تشبیه و تنزیه در عقاید مسلمین	
۵۰	د - خلاصه و جمع بندی	
۵۳	فصل سوم: توحید افعالی در یهود و اسلام	

- الف - جبر و تفویض ۵۴
- ب - امر بین الامرین ۶۶
- ج - بداء ۷۰
- د - جمع بندی و نتیجه گیری ۸۰

بخش پایانی

(ترجمه مقاله خدا از دائرة المعارف جودایکا)

- خدا در کتاب مقدس ۸۵
- خدای واحد، خدای بی مانند ۸۶
- خالق الهی (خدای خالق) ۹۳
- خدا در تاریخ ۹۹
- خدا و بنی اسرائیل (قوم بنی اسرائیل) ۱۰۴
- قانونگذار الهی (خدای شارع) ۱۰۷
- عدالت خداوند بر اساس کتاب مقدس ۱۱۳
- محدودیت خدای نامحدود ۱۱۷
- تشخیص الهی ۱۲۱
- رابطه خدا و انسان ۱۲۴
- نتیجه گیری ۱۲۹

منابع

مقدمه

در آثار مرتبط با شناخت ادیان بیشتر به مباحث تاریخی پرداخته می‌شود و مطالعه تطبیقی میان ادیان به ویژه در حوزه باورهای بنیادین که علم کلام عهده‌دار آن است کمتر مورد توجه قرار گرفته است. بسیاری از دین‌پژوهان غربی که زمینه فعالیت‌های علمی خود را مطالعه تطبیقی آموزه‌های اسلامی با دیگر ادیان قرار داده‌اند به قصور یا تقصیر، اغلب عقاید دینی مبتنی بر نقل اهل سنت را به عنوان نماینده تام و تمام باورهای اسلامی برگزیده‌اند و به عقاید مذهب امامیه توجه نکرده‌اند و یا به صورت کاملاً فرعی و گذرا بدان اشارتی کرده‌اند. این در حالی است که کلام امامیه به دلیل پزرنگ بودن ادله عقلی در آن، در خور توجه بیشتری بوده است.

این جستار شاید گامی هر چند کوتاه برای جبران این کمبود باشد. بی هیچ تردید، شالوده اصلی اغلب - قریب به اتفاق - ادیان به ویژه دین اسلام، خدا و خداشناسی است. شناخت خدایی که اسلام معرفی می‌کند قطعاً سرسلسله همه دیگر شناخت‌ها از این دین است. تلاش‌های درخور ستایش متکلمان مسلمان، گاهی به اقامه برهان بر اثبات وجود خداوند معطوف بوده و گاهی به تبیین و توضیح صفات حضرت حق تعالی پرداخته‌اند.

مجموعه‌ای که اکنون پیش چشم شماست با محوریت تبیین تطبیقی صفات ذاتی، صفاتی و افعالی خداوند در اندیشه یهود و باورهای اسلامی شیعی تنظیم شده است. مرجع اصلی برای آگاهی از خداشناسی یهود مقاله

«خدا»^۱ نوشته «ریل آبراهامز»^۲ است که در دایره‌المعارف جودایکا^۳ به چاپ رسیده است. به منظور بهره برداری بیشتر، با استفاده از ترجمه قدیم، فرازهایی از کتاب مقدس یهود که در این مقاله - بخش پایانی - مورد استفاده قرار گرفته در پاورقی آمده است.

^۱ - God

^۲ - از ربی‌های برجسته یهودی و استاد بازنشسته زبان عبری در دانشگاه کیپ دون آفریقای جنوبی است که مدتی ریاست ربی‌های یکی از ایالات آن دیار را به عهده داشته است. وی صاحب چند مقاله دیگر مانند ماهیت خدا و انسان، موسی، اعداد، دعا، عبادت، کلمه و خیمه پرستش در دایره‌المعارف جودایکا است.

^۳ - Encyclopaedia Judaica به سر ویراستاری «میخایل برنبايوم» از منابع معتبر و شناخته شده علمی در زمینه یهود شناسی به زبان انگلیسی است.